

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ
(Δ΄ ΔΙΑΚΟΠΩΝ)

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, την 25^η Ιουλίου 2022, με την ακόλουθη σύνθεση: Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Εβδόμου Τμήματος, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου και Ιωάννης Βασιλόπουλος (εισηγητής), Σύμβουλοι, Πελαγία Δοξάκη και Κωνσταντίνος Ροντογιάννης, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο: παρέστη ο Ιωάννης Κάρκαλης Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κωλυμένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας.

Γραμματέας: Μαρία Φορτσερά, δικαστική υπάλληλος.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 12.7.2022 προσφυγή (ΑΒΔ) της δημοτικής επιχείρησης με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης», η οποία εδρεύει στη του Νομού και εκπροσωπείται νόμιμα, που παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου δικηγόρου Γεωργίου Μουστάκα (ΑΜ/ΔΣ Ηρακλείου 272).

Με την προσφυγή αυτή ζητείται η ανάκληση της Πράξης του ΣΤ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται νομίμως από τον Υπουργό Οικονομικών, παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της προσφεύγουσας, ο οποίος ζήτησε να γίνει δεκτή η προσφυγή ανάκλησης.

Τη δικαστική πληρεξούσια του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία δήλωσε ότι επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου.

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε να γίνει δεκτή η προσφυγή ανάκλησης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη, την 28η Ιουλίου 2022, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 της Δικ.Ελ.Συν. (ν. 4700/2020, Α' 127), το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως κατά το άρθρο 336 παρ. 1 αυτής, με παρόντες τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης.

Αφού άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Ιωάννη Βασιλόπουλου

Μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής ανάκλησης δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου [άρθρα 308 παρ. 3, 335 παρ. 1 και 336 παρ. 1 της Δικ.Ελ.Συν. (ν. 4700/2020, Α' 127), σε συνδυασμό με το άρθρο 276 παρ. 1 του «Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ν. 3463/2006, Α' 114), βλ. ΕλΣ Ολ. 2494/2020 σκ. 6].

2. Με την υπό κρίση προσφυγή, όπως αυτή αναπτύσσεται και με το νομίμως κατατεθέν από 25.7.2022 υπόμνημα, ζητείται η ανάκληση της Πράξης του ΣΤ' Κλιμακίου, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης με τίτλο «.....» μεταξύ της δημοτικής επιχείρησης με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης» και της εταιρείας «.....», συνολικής προϋπολογιζόμενης αξίας 1.100.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ).

3. Η υπό κρίση προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και κατά τα λοιπά νομοτύπως. Συνεπώς, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των προβαλλόμενων με αυτή λόγων.

4. Η διενέργεια του υπό κρίση διαγωνισμού για την αναβάθμιση της Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.), ως εκ του αναθέτοντος φορέα, του αντικειμένου της σύμβασης και του ύψους της προϋπολογιζόμενης

δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ και στο Βιβλίο ΙΙ (άρθρα 222-338) του ν. 4412/2016 (Α' 147).

5. Ειδικότερα, ο ν. 4412/2016 ορίζει, στο άρθρο 253 παρ. 1 ότι «[ο]ι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της προστασίας του ανταγωνισμού...».

6. Από τη διάταξη αυτή πηγάζει η υποχρέωση του αναθέτοντος φορέα να αντιμετωπίζει τους διαγωνιζόμενους με ισότιμο τρόπο και να μην προβαίνει σε ενέργειες, οι οποίες περιορίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ ιδιωτικών οικονομικών φορέων, παρέχοντας αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε κάποιον εξ αυτών έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στον διαγωνισμό (πρβλ. ΕΛΣ Ολ. 2141/2020 σκ. 5).

7. Περαιτέρω, στο άρθρο 304 παρ. 1 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι «[ο]ι αναθέτοντες φορείς μπορούν να θεσπίζουν αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής των προσφερόντων ή υποψηφίων οι εν λόγω κανόνες και κριτήρια αναφέρονται στα έγγραφα της σύμβασης». Συναφώς, στο άρθρο 305, με τίτλο «Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι», προβλέπεται ότι «1. [...] [ο]ι αντικειμενικοί κανόνες, οι λόγοι αποκλεισμού και τα κριτήρια για την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτή διαδικασία [...] μπορούν να περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 73, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο προαναφερόμενο άρθρο. [...] 2. Τα κριτήρια και οι κανόνες που αναφέρονται στην παρ. 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στο άρθρο 75 περί κριτηρίων επιλογής [...] με τους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό ιδιαίτερα όσον αφορά στα όρια για τις απαιτήσεις που αφορούν τους ετήσιους κύκλους εργασιών» και, τέλος, το άρθρο 308 παρ. 1 αναφέρει ότι «Προς το σκοπό εφαρμογής του άρθρου 305, αν οι αναθέτοντες φορείς αναφέρονται στα κριτήρια αποκλεισμού ή επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι, εφαρμόζονται τα άρθρα 79, 80 και 81».

8. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 75 του Βιβλίου Ι του ν. 4412/2016 ορίζει ότι «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: [...] γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει [...] τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. [...] 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνύόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν [...] Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους. 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης...». Στο άρθρο 80 του ίδιου νόμου, όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 29 του ν. 4782/2021 (Α' 36), ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη [...] της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής [...]. 5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που

αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών...». Συναφώς, στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής» προβλέπεται ότι «[τ]α αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 75: α) οι ακόλουθοι κατάλογοι: i) [...] ii) κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν στην τελευταία τριετία, κατά μέγιστο όριο, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Όπου κριθεί απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών που παραδόθηκαν ή εκτελέστηκαν πριν από την τελευταία τριετία, β) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών, είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι [...] γ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού και των μέτρων που λαμβάνει ο οικονομικός φορέας για την εξασφάλιση της ποιότητας και των μέσων μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του...».

9. Από τις διατάξεις που παρατέθηκαν στις δύο προηγούμενες σκέψεις συνάγεται ότι οι αναθέτοντες φορείς διαμορφώνουν, κατά την κρίση τους, τους όρους της διακήρυξης και καθορίζουν τα κριτήρια καταλληλότητας των διαγωνιζομένων. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να τελούν σε συνάρτηση με την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης και να είναι συναφή ποσοτικά και ποιοτικά με το αντικείμενο αυτής, ώστε να καθίστανται πρόσφορα για τη διακρίβωση της καταλληλότητας των υποψηφίων. Ειδικότερα, για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής επάρκειας των διαγωνιζομένων, οι αναθέτοντες φορείς μπορεί να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, ζητώντας από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς την υποβολή καταλόγου των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία στο πλαίσιο είτε συμβάσεων που

έχουν λήξει είτε συμβάσεων που τελούν ακόμη υπό εκτέλεση (πρβλ. ΕλΣ Ολ. 505/2021 σκ. 12 και τις εκεί παραπομπές).

10. Στο άρθρο 311 του νόμου 4412/2016, με τίτλο «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων», ορίζονται τα εξής: «1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, οι αναθέτοντες φορείς βασίζουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. 2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση του αναθέτοντος φορέα προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους-αποτελεσματικότητας, [...] και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή/και κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα: [...] β) η οργάνωση, τα προσόντα και η πείρα του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, αν η ποιότητα του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης [...] 4. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στους αναθέτοντες φορείς. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης...».

11. Από τις ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι το στάδιο του ελέγχου της καταλληλότητας των διαγωνιζομένων είναι διακριτό από εκείνο της ανάθεσης της σύμβασης, δεδομένου ότι αποτελούν δύο αυτοτελείς διαδικασίες οι οποίες διέπονται από διαφορετικούς κανόνες, ακόμα και στις περιπτώσεις που επιτρέπώς, κατά την κείμενη νομοθεσία, πραγματοποιούνται ταυτοχρόνως. Ειδικότερα, ο έλεγχος της καταλληλότητας των διαγωνιζομένων, που λογικώς και χρονικώς προηγείται της ανάθεσης της σύμβασης, συνδέεται με την αποδοχή, ως υποψηφίων, μόνον όσων πληρούν ένα ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και

χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικών ή και επαγγελματικών ικανοτήτων, βάσει κριτηρίων που προσδιορίζονται κάθε φορά από τον αναθέτοντα φορέα στην οικεία διακήρυξη, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης. Αντιθέτως, η ανάθεση της σύμβασης, που έπεται του ελέγχου της καταλληλότητας του διαγωνιζομένου, πραγματοποιείται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζει η διακήρυξη, με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είτε αποκλειστικώς βάσει τιμής, είτε με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής. Στην τελευταία περίπτωση, τα κριτήρια καθορίζονται από τον αναθέτοντα φορέα και, σύμφωνα με την ενδεικτική απαρίθμηση του νόμου (άρθρο 86 του ν. 4412/2016), μπορούν να αφορούν ποιοτικές, περιβαλλοντικές ή/και κοινωνικές πτυχές που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης, η επιλογή αυτή, πάντως, δεν μπορεί να αναφέρεται, παρά μόνο στα κριτήρια που αφορούν στην εξακρίβωση της προσφοράς που είναι η πλέον συμφέρουσα οικονομικώς με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής. Συνεπώς, αποκλείονται ως κριτήρια ανάθεσης εκείνα που δεν αποσκοπούν στον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, αλλά συνδέονται με την εκτίμηση της καταλληλότητας των διαγωνιζομένων να εκτελέσουν τη σύμβαση (πρβλ. ΕλΣ Ολ. 505/2021 σκ. 14, ΕλΣ Έβδομο Τμήμα 1307/2021 σκ. 22, 1274/2020 σκ. 9, ΕλΣ Τμήμα VI 1359/20 σκ. 2.Β και τις εκεί παραπομπές).

12. Τέλος, κατά την έννοια των αυτών διατάξεων, το κριτήριο της πείρας, που είναι κατ' αρχήν κριτήριο προσήκον στην τεχνική ικανότητα των υποψηφίων να εκτελέσουν τη σύμβαση, δεν αποκλείεται να συνιστά και κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης, όταν αυτό είναι πρόσφορο για τον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς. Τούτο συμβαίνει όταν η πείρα συνιστά εγγενές χαρακτηριστικό της προσφοράς ως διασφαλίζον σε σημαντικό βαθμό την ποιότητα εκτέλεσης μίας σύμβασης (βλ. ΕλΣ Ολ. 1831/2021 σκ. 22 και 505/2021 σκ. 15 και τις εκεί γενόμενες παραπομπές).

13. Στην προκειμένη υπόθεση, από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προκύπτουν όσα εκτίθενται στις σκέψεις 14 έως 22 που ακολουθούν:

14. Σύμφωνα με την Διακήρυξη του διαγωνισμού, η οποία δημοσιεύθηκε νομίμως στο ΚΗΜΔΗΣ (.....), στην

ιστοσελίδα του αναθέτοντος φορέα και σε μορφή περίληψης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ/S) και τον ελληνικό τύπο, το αντικείμενο της ελεγχόμενης σύμβασης με τίτλο «Αναβάθμιση Ε.Ε.Ε.Λ. – Επαναχρησιμοποίηση εκροής για άρδευση» περιλαμβάνει: α) την προμήθεια και εγκατάσταση του συστήματος τριτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων που θα οδηγούνται προς επεξεργασία στην Ε.Ε.Λ. σε πλήρη λειτουργία, καθώς και όλου του εξοπλισμού που αναγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ, υπό τον τίτλο «Τεχνική Περιγραφή – Τεχνικές Προδιαγραφές» και β) την εξάμηνη δοκιμαστική λειτουργία της Ε.Ε.Λ. Η προϋπολογιζόμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο 1.110.000,00 ευρώ (άνευ Φ.Π.Α.). Η μέγιστη διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε 12 μήνες και διακρίνεται στο πρώτο μέρος που αφορά στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 1.090.000 ευρώ και χρονικής διάρκειας 6 μηνών, και στο δεύτερο μέρος που αφορά στη δοκιμαστική λειτουργία της εγκατάστασης εκ μέρους του αναδόχου, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 10.000 ευρώ διάρκειας ομοίως 6 μηνών. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής.

15. Το άρθρο 2.2.6 της Διακήρυξης, υπό τον τίτλο «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα», ορίζει ότι «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού: α) κατά τη διάρκεια των τριών (3) τελευταίων ετών, να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον τρεις (3) συμβάσεις προμηθειών παρόμοιων με τη δημοπρατούμενη, ενώ θα λαμβάνονται επίσης υπόψη και συμβάσεις που εκτελέστηκαν πριν από την τελευταία τριετία, β) κατά τη διάρκεια των τριών (3) τελευταίων ετών να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον τρεις (3) συμβάσεις λειτουργίας – συντήρησης διαφορετικών μεταξύ τους Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων, διάρκειας έξι μηνών κατ' ελάχιστον η κάθε μία. Θα λαμβάνονται επίσης υπόψη και μη ολοκληρωμένες συμβάσεις, εφόσον έχει παρέλθει διάστημα έξι μηνών κατ' ελάχιστον από την έναρξή τους, γ) κατά τη διάρκεια των τριών (3) τελευταίων ετών να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον δύο (2) συμβάσεις προμήθειας Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας

Λυμάτων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, οι οποίες να περιλαμβάνουν εγγυημένη ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας εξοπλισμού. Θα λαμβάνονται επίσης υπόψη στοιχεία συμβάσεων που εκτελέστηκαν πριν από την τελευταία τριετία, δ) κατά τη διάρκεια των τριών (3) τελευταίων ετών να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον μία (1) σύμβαση λειτουργίας εγκατάστασης με πολυστρωματική διύλιση νερού ή λυμάτων, παροχής 3.000 m³ ημερησίως τουλάχιστον, ε) κατά τη διάρκεια των τριών (3) τελευταίων ετών να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον μία (1) σύμβαση λειτουργίας – συντήρησης Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων, με δυναμικότητα τουλάχιστον ίση ή μεγαλύτερη από αυτήν της Ε.Ε.Λ., ήτοι 20.000 I.K.. Η σύμβαση θα συνοδεύεται από πιστοποιητικά χημικών και μικροβιολογικών αναλύσεων εκροής, από τα οποία θα αποδεικνύεται η τήρηση των ορίων εκροής της Εγκατάστασης, στ) να διαθέτουν κατ' ελάχιστον στην επιχείρηση [...] ή να συνεργάζονται με ευθύνη τους, τουλάχιστον με το παρακάτω προσωπικό με τα συγκεκριμένα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά προσόντα, που θα είναι υπεύθυνο για τη ζητούμενη προμήθεια και την εξάμηνη δοκιμαστική λειτουργία: Έναν Χημικό Μηχανικό Π.Ε. με εμπειρία ως Επικεφαλής Προσωπικού και Υπεύθυνο λειτουργίας- συντήρησης Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών, καθώς και εμπειρία σε τουλάχιστον μία Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων δυναμικότητας ίσης ή και μεγαλύτερης από αυτήν της Ε.Ε.Λ. ... [...] Έναν Μηχανολόγο Μηχανικό Π.Ε. ή Τ.Ε. τουλάχιστον 1^{ης} βαθμίδας και 2^{ης} ειδικότητας, ή έναν Ηλεκτρολόγο Μηχανικό Π.Ε. ή Τ.Ε. ή έναν Μηχανικό Αυτοματισμού Τ.Ε. με εμπειρία Υπευθύνου Δικτύων και Συστημάτων Τηλεπαρακολούθησης. Ο μηχανικός αυτός θα έχει εμπειρία τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών σε Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων [...] Έναν Ηλεκτροτεχνίτη – Συντηρητή με άδεια εγκαταστάτη ηλεκτρολόγου τουλάχιστον 1ης ομάδας και Α' ειδικότητας, με εμπειρία ως Ηλεκτροτεχνίτης – Εγκαταστάτης Ηλεκτρολόγος σε Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών [...] Δύο Εργάτες Γενικών Καθηκόντων, εκ των οποίων τουλάχιστον ένας να έχει αποδεδειγμένη εμπειρία τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών σε Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων [...] Έναν Πολιτικό Μηχανικό Π.Ε. με

εμπειρία σε Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων. Έναν Χημικό Π.Ε., με εμπειρία τουλάχιστον τριών (3) ετών ως Υπεύθυνος δειγματοληψιών και εργαστηριακών αναλύσεων υγρών αποβλήτων, ζ) να διαθέτουν ή να συνεργάζονται με διαπιστευμένο από το Ε.ΣΥ.Δ. Εργαστήριο Χημικών & Μικροβιολογικών Αναλύσεων Υγρών Αποβλήτων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17025. Το εργαστήριο πρέπει να είναι διαπιστευμένο στην δειγματοληψία».

16. Επί της σκοπιμότητας θέσης του ανωτέρω κριτηρίου τεχνικής καταλληλότητας, σύμφωνα με το οποίο οι συμμετέχοντες πρέπει να διαθέτουν προηγούμενη εμπειρία στην εκτέλεση συμβάσεων εγγυημένης κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, στο 1790/17.5.2022 έγγραφο του Προέδρου της Δ.Ε.Υ.Α.... διαλαμβάνεται ότι «Αντικείμενο της υπό κρίση διαγωνιστικής διαδικασίας αποτελεί, ανάμεσα σε άλλα, η προμήθεια και εγκατάσταση του συστήματος τριτοβάθμιας επεξεργασίας στην Ε.Ε.Λ., το οποίο περιλαμβάνει μία μεγάλη γκάμα συμπαραμαρτούντος ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού. Το σύνολο αυτού του εξοπλισμού δύναται υπό συνθήκες να είναι ιδιαίτερος ενεργοβόρος και το γεγονός αυτό όφειλε να σταθμίσει η αναθέτουσα Δ.Ε.Υ.Α. και να εντάξει σχετική απαίτηση στα κριτήρια τεχνικής & επαγγελματικής ικανότητας, αφού το θεωρεί κομβικής σημασίας για τη λειτουργία της Ε.Ε.Λ. [...] Άλλωστε, όπως σαφώς προκύπτει από τα έγγραφα της σύμβασης και συγκεκριμένα από το Παράρτημα Ι της Διακήρυξης (Συγγραφή Υποχρεώσεων), ο ανάδοχος υπόκειται σε πολύ αυστηρές ρήτρες σχετιζόμενες ακριβώς με την πραγματική ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα τριτοβάθμιας επεξεργασίας που θα εγκαταστήσει και την τυχόν υπέρβαση αυτής (άρθ. 4 Παραρτ. Ι), επομένως δεσμεύεται αποτελεσματικά κατά την εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης αλλά και περαιτέρω κατά την περίοδο της εγγυημένης λειτουργίας για την τήρηση του όρου αυτού. [...] Στο πλαίσιο αυτό τέθηκε ως κριτήριο για τους οικονομικούς φορείς, η επιτυχής εκτέλεση δύο τουλάχιστον συμβάσεων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα με αντικείμενο παρόμοιο με τη δημοπρατούμενη [...] Με αυτό η Δ.Ε.Υ.Α.... επιθυμεί παράλληλα να εξασφαλίσει ότι ο ανάδοχος έχει όντως ανταπεξέλθει

επιτυχώς σε ανάλογες συμβάσεις με απαιτήσεις περιορισμένης ενεργειακής κατανάλωσης, πέραν της οποίας τεκμηρίωσης παρουσιάζει στην προσφορά του για την υπό εξέταση σύμβαση. [...] Επίσης, η Δ.Ε.Υ.Α. ... επέλεξε να έχουν εκτελεστεί οι συμβάσεις αυτές στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθότι τέτοιου μεγέθους Ε.Ε.Λ. με τον αντίστοιχο εξοπλισμό τους απαντώνται συχνότερα στον δημόσιο τομέα αφενός και αφετέρου για λόγους αυξημένης αξιοπιστίας ως προς τον φορέα που βεβαιώνει την επιτυχή τήρηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας του εξοπλισμού του υποψήφιου αναδόχου. Τέλος σημειώνεται ότι η εν λόγω απαίτηση δεν θα μπορούσε να καλυφθεί με τη σύνταξη συγκεκριμένων τεχνικών προδιαγραφών ως προς την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας του εξοπλισμού, αφού κάτι τέτοιο θα περιόριζε τεχνικά τους πιθανούς συνδυασμούς του επιμέρους προσφερόμενου εξοπλισμού και θα οδηγούσε μονοσήμαντα τους οικονομικούς φορείς πιθανότατα σε συγκεκριμένους κατασκευαστικούς οίκους. Γι' αυτόν τον λόγο τέθηκε εξάλλου ως κριτήριο βαθμολογίας η ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας συνολικά για το Σύστημα Τριτοβάθμιας Επεξεργασίας, με βάση τη μέγιστη ωριαία και μέγιστη ημερήσια παροχή λυμάτων της τελικής φάσης σχεδιασμού της Ε.Ε.Λ., ώστε να μην δεσμεύσει του υποψηφίους σε συγκεκριμένες επιλογές εξοπλισμού, διατηρώντας όμως παράλληλα την ικανότητα ελαχιστοποίησης της συνολικής κατανάλωσης, κατόπιν του βέλτιστου σχεδιασμού».

17. Επίσης, στο ίδιο ως άνω έγγραφο ως προς το κριτήριο της προηγούμενης εμπειρίας στην εκτέλεση σύμβασης λειτουργίας και συντήρησης Ε.Ε.Λ. δυναμικότητας τουλάχιστον ίσης με αυτήν της Ε.Ε.Λ. διαλαμβάνεται ότι τέθηκε «διότι ο ανάδοχος θα κληθεί να λειτουργήσει - κατόπιν της περάτωσης και παραλαβής του εξοπλισμού της προμήθειας - το σύνολο της Ε.Ε.Λ. και όχι μόνο τον εξοπλισμό που θα προμηθεύσει. Στο αντικείμενο του αναδόχου περιλαμβάνονται καθήκοντα καθημερινής παρακολούθησης της λειτουργίας της Ε.Ε.Λ., έλεγχος όλων των διεργασιών που επιτελούνται σε αυτήν, καθώς και του εξοπλισμού και των δομικών της στοιχείων, ρυθμίσεις λειτουργίας εξοπλισμού, προληπτικές και κατασταλτικές ενέργειες για τυχόν λειτουργικές ανωμαλίες, δειγματοληψίες και αναλύσεις ανεπεξέργαστων και επεξεργασμένων

λυμάτων κ.λπ. Επομένως αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη λειτουργίας προκειμένου να εξασφαλίζεται η άρτια λειτουργία της Ε.Ε.Λ. [...] Ως εκ τούτου, εύλογα απαιτείται ο ανάδοχος να διαθέτει εμπειρία λειτουργίας και συντήρησης σε εγκατάσταση ανάλογης δυναμικότητας και με την πολυπλοκότητα που χαρακτηρίζει την Ε.Ε.Λ., ώστε να τεκμηριωθεί η ικανότητά του να ανταπεξέλθει σε αυτές τις συνθήκες».

18. Περαιτέρω, στο άρθρο 2.3.1 της Διακήρυξης προβλέπεται ότι «Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά: βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, η οποία εκτιμάται βάση των κάτωθι κριτηρίων: 1. Η ελάχιστη επίδραση στην εύρυθμη λειτουργία της Ε.Ε.Λ. κατά τη διαδικασία παράδοσης και εγκατάστασης του προς προμήθεια εξοπλισμού. 2. Η ποιότητα και αποδοτικότητα του προσφερόμενου εξοπλισμού της προμήθειας. 3. Η συμφωνία του προσφερόμενου εξοπλισμού με τις τεχνικές προδιαγραφές. 4. Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας του Συστήματος Τριτοβάθμιας Επεξεργασίας. 5. Η εμπειρία του υποψηφίου αναδόχου στην εκτέλεση παρόμοιων προμηθειών – Υπηρεσιών Λειτουργίας Ε.Ε.Λ.. 6. Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις στην ποιότητα εκροής της Ε.Ε.Λ.. 7. Ο χρόνος εγγύησης του Συστήματος Τριτοβάθμιας Επεξεργασίας, της Μονάδας μηχανικής αφυδάτωσης, της compact μονάδας προεπεξεργασίας και του συστήματος απόσμησης. 8. Ο χρόνος εγγύησης του υπόλοιπου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού της προμήθειας. 9. Η διαθεσιμότητα ανταλλακτικών του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού της προμήθειας μετά τη λήξη του χρόνου εγγύησης». Ακολουθεί πίνακας που περιλαμβάνει τα κριτήρια αξιολόγησης και τους συντελεστές βαρύτητας, στον οποίο περιλαμβάνονται: α) κριτήριο K4 με επιμέρους συντελεστή βαρύτητας 0,10, το οποίο έχει ως εξής: «Μέγιστη ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας Συστήματος Τριτοβάθμιας Επεξεργασίας, εκτιμώμενη με βάση τη μέγιστη ωριαία και μέγιστη ημερήσια παροχή λυμάτων της τελικής φάσης σχεδιασμού της Ε.Ε.Λ. $1.200 \text{ kWh/ημέρα} = 100 / 800 \text{ kWh/ημέρα} = 150$ και β) κριτήριο K5 με επιμέρους συντελεστή βαρύτητας 0,20, το οποίο έχει ως εξής: «Εμπειρία στην εκτέλεση παρόμοιων εγκαταστάσεων προμηθειών/εξοπλισμού Ε.Ε.Λ. / τουλάχιστον 2 συμβάσεις σε

διαφορετικές μεταξύ τους Ε.Ε.Λ., διάρκειας έξι μηνών κατ' ελάχιστον η κάθε μία, κατά την τελευταία τριετία = 100 / περισσότερες από 2 συμβάσεις σε διαφορετικές μεταξύ τους Ε.Ε.Λ., διάρκειας έξι μηνών κατ' ελάχιστον η κάθε μία, κατά την τελευταία τριετία = 150». Τέλος, στην ανάλυση των κριτηρίων σχετικά με το κριτήριο Κ5 αναφέρεται ότι «Θα αξιολογηθεί η εμπειρία των συμμετεχόντων σε παρόμοια προμήθεια – εκτέλεση υπηρεσίας λειτουργίας Ε.Ε.Λ.». Στο δε άρθρο 4 της Συγγραφής Υποχρεώσεων αναφέρεται ότι: «[...] 4. Σε περίπτωση που η πραγματική ημερήσια κατανάλωση Ηλεκτρικής Ενέργειας στο Σύστημα Τριτοβάθμιας Επεξεργασίας κατά την περίοδο δοκιμαστικής λειτουργίας της Ε.Ε.Λ. από τον Ανάδοχο υπερβαίνει την Ηλεκτρική ενέργεια που αναφέρεται στην Τεχνική Προσφορά του Αναδόχου για συνολικά πάνω από τρία 24ωρα, τότε ο Ανάδοχος θα επωμίζεται το επιπρόσθετο κόστος Ηλεκτρικής Ενέργειας για κάθε 24ωρο υπέρβασης, συμπεριλαμβανομένων των πρώτων τριών 24ώρων που θα παρατηρηθεί η υπέρβαση. [...] 6. Σε περίπτωση που η πραγματική ημερήσια κατανάλωση Ηλεκτρικής Ενέργειας στο Σύστημα Τριτοβάθμιας Επεξεργασίας κατά την περίοδο της εγγυημένης λειτουργίας του Συστήματος Τριτοβάθμιας Επεξεργασίας υπερβαίνει την Ηλεκτρική ενέργεια που αναφέρεται στην Τεχνική Προσφορά του Αναδόχου για συνολικά πάνω από πέντε 24ωρα ετησίως [...] τότε ο Ανάδοχος θα επωμίζεται το επιπρόσθετο κόστος Ηλεκτρικής Ενέργειας για κάθε 24ωρο υπέρβασης, συμπεριλαμβανομένων και των πρώτων πέντε 24ωρων που θα παρατηρηθεί η υπέρβαση».

19. Όπως προκύπτει από το συνταχθέν στις 8.6.2021 και στις 10.6.2021 Πρακτικό 1 της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής (2.6.2021), προσφορά κατέθεσαν οι κάτωθι οικονομικοί φορείς: α) «.....», β) «.....», γ) «... ..» και δ) «.....». Μετά την εξέταση της πληρότητας των κατατεθέντων δικαιολογητικών συμμετοχής και τον έλεγχο εγκυρότητας των εγγυητικών επιστολών, η Επιτροπή εισηγήθηκε α) την απόρριψη της προσφοράς του οικονομικού φορέα «.....», με τη νόμιμη, κατά την κρίση του Κλιμακίου, αιτιολογία ότι δεν προσκόμισε εγγυητική επιστολή συμμετοχής

και ο ηλεκτρονικός φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής ήταν κενός και β) την αποδοχή των προσφορών των λοιπών συμμετεχόντων, οι οποίοι κατέθεσαν πλήρη φακέλους δικαιολογητικών συμμετοχής και εγγυητικές επιστολές.

20. Εκ του ιδίου Πρακτικού προκύπτει ότι, κατά τον έλεγχο της συμφωνίας των κατατεθέντων δικαιολογητικών συμμετοχής με τις απαιτήσεις της Διακήρυξης και των τεχνικών προσφορών με τις Τεχνικές Προδιαγραφές, η Επιτροπή Διαγωνισμού διαπίστωσε ότι α) ο οικονομικός φορέας «.....», κατά παράβαση του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης, δεν δήλωσε στο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έντυπο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) αν διαθέτει στο προσωπικό του ή συνεργάζεται με Πολιτικό Μηχανικό Π.Ε. και Χημικό Π.Ε., καθώς και αν διαθέτει ή συνεργάζεται με διαπιστευμένο από το Ε.ΣΥ.Δ. Εργαστήριο Χημικών και Μικροβιολογικών αναλύσεων υγρών αποβλήτων και β) ο οικονομικός φορέας «.....» δεν διευκρινίζει στο κατατεθέν ΕΕΕΣ αν κατά τη διάρκεια των 3 τελευταίων ετών έχει εκτελέσει τουλάχιστον 2 συμβάσεις προμήθειας Ε.Ε.Λ. στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, οι οποίες περιλαμβάνουν εγγυημένη ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας εξοπλισμού και εάν κατά το ίδιο διάστημα έχει εκτελέσει τουλάχιστον μία σύμβαση λειτουργίας εγκατάστασης με πολυστρωματική διύλιση νερού ή λυμάτων παροχής τουλάχιστον 3.000m³ ημερησίως κατ' ελάχιστον.

21. Στη συνέχεια, με το .../10.6.2021 έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Διαγωνισμού ζητήθηκαν μέσω της λειτουργικότητας της επικοινωνίας του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ συμπληρωματικά στοιχεία – διευκρινίσεις για τα δικαιολογητικά συμμετοχής που κατέθεσε ο οικονομικός φορέας «.....». Σε απάντηση του ανωτέρω εγγράφου ο εν λόγω οικονομικός φορέας κατέθεσε ηλεκτρονικά τα ακόλουθα δικαιολογητικά: α) Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης για τα έργα: i) Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης και εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων οικισμού, ii) Κατασκευή αποχετευτικού δικτύου με σύστημα αναρρόφησης και εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων Δ.Δ., iii) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων Πόλεως, iv) Κατασκευή των

εγκαταστάσεων επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων (βιομηχανικών και αστικών) του εργοστασίου και β) Βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης i) για την υπηρεσία «Λειτουργία Βιολογικού Καθαρισμού ΒΙ.ΠΕ.», ii) για την υπηρεσία «Λειτουργία Αντλιοστασίων και Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων Οικισμών του Δήμου Νομού» και iii) για την «Παροχή υπηρεσιών για την επισκευή, τη συντήρηση και τη λειτουργία των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων της Τ.Κ., Τ.Κ. και της Δ.Κ.». Μετά τον έλεγχο των ανωτέρω συμπληρωματικών στοιχείων η Επιτροπή Διαγωνισμού διαπίστωσε ότι ο οικονομικός φορέας «.....» δεν πληροί τους όρους τεχνικής καταλληλότητας του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης που αφορούν την απόδειξη προηγούμενης εμπειρίας α) στην εκτέλεση παρόμοιων προμηθειών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα που να περιλαμβάνουν εγγυημένη ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας εξοπλισμού, β) στην εκτέλεση σύμβασης λειτουργίας εγκατάστασης με πολυστρωματική διύλιση νερού ή λυμάτων και γ) στην εκτέλεση σύμβασης λειτουργίας – συντήρησης Ε.Ε.Λ. με δυναμικότητα τουλάχιστον ίση ή μεγαλύτερη με την Ε.Ε.Λ. Ακολούθως, η Επιτροπή Διαγωνισμού προέβη στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς της εταιρείας «.....» και στην αιτιολογημένη βαθμολόγηση αυτής, η οποία έλαβε συνολική βαθμολογία 142,5. Τέλος, το ανωτέρω Πρακτικό 1 της Επιτροπής Διαγωνισμού εγκρίθηκε με την απόφαση του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α., η οποία γνωστοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω ανάρτησης στο σύστημα του ΕΣΗΔΗΣ.

22. Ακολούθως, όπως προκύπτει από το συνταχθέν στις 26.7.2021 Πρακτικό 2, η Επιτροπή Διαγωνισμού αποσφράγισε την οικονομική προσφορά της εταιρείας «.....», η οποία ανήλθε σε 1.078.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ). Συνεπώς, η Επιτροπή εισηγήθηκε την ανακήρυξη του ανωτέρω οικονομικού φορέα ως προσωρινού αναδόχου. Το ως άνω Πρακτικό εγκρίθηκε με την απόφαση του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α., με την οποία η εταιρεία «.....» αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος και κλήθηκε με την /26.8.2021 πρόσκληση του Προέδρου του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. να προσκομίσει

τα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης από την αρμόδια Επιτροπή (βλ. το από 6.9.2021 Πρακτικό 3), το αποτέλεσμα του διαγωνισμού κατακυρώθηκε στον ως άνω οικονομικό φορέα με την απόφαση του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α...

23. Το Κλιμάκιο έκρινε ότι συντρέχουν τέσσερις διακωλυτικοί για την υπογραφή του υπό κρίση σχεδίου σύμβασης λόγοι.

24. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του πρώτου διακωλυτικού λόγου, το Κλιμάκιο διέλαβε ότι ο όρος (β) του άρθρου 2.2.6. «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» σύμφωνα με τον οποίο οι οικονομικοί φορείς απαιτείται κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον τρεις συμβάσεις λειτουργίας/ συντήρησης διαφορετικών μεταξύ τους Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων, διάρκειας έξι μηνών κατ' ελάχιστον η κάθε μία, είναι δυσανάλογος και αδικαιολόγητα περιοριστικός του ανταγωνισμού διότι i) η αξία των υπηρεσιών συντήρησης ανέρχεται μόλις στο 1% του συμβατικού προϋπολογισμού, ii) η απαίτηση καλύπτεται ούτως ή άλλως από τον όρο εκτέλεσης μίας τουλάχιστον σύμβασης λειτουργίας/ συντήρησης Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων με δυναμικότητα τουλάχιστον ίση ή μεγαλύτερη από αυτήν της Ε.Ε.Λ., iii) αποκλείει οικονομικούς φορείς που έχουν μεν εκτελέσει τρεις διαφορετικές συμβάσεις, οι οποίες όμως αφορούν σε δύο ή μία εγκαταστάσεις, παρά το γεγονός ότι και οι φορείς αυτοί με βάση τα δεδομένα της κοινής λογικής και πείρας διαθέτουν επαρκή εμπειρία, iv) Η τεχνική ικανότητα των συμμετεχόντων να παράσχουν τις υπηρεσίες συντήρησης διασφαλίζεται επιπλέον με τους όρους που αφορούν στο προσωπικό, v) δεν συνοδεύεται από τη δυνατότητα επίκλησης συμβάσεων που εκτελέστηκαν πριν από τη τελευταία τριετία, όπως προβλέπεται με άλλους όρους τεχνικής ικανότητας, vi) η έλλειψη πρόβλεψης ελαχίστου ορίου συνολικής αξίας των συμβάσεων αυτών είναι απρόσφορη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού διότι μπορεί να εμφανίζεται καταλληλότερος τεχνικά ένας προσφέρων που έχει εκτελέσει τρεις συμβάσεις σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων χαμηλής δυναμικότητας ισοδυνάμων κατοίκων και να αποκλείεται συμμετέχων που θα έχει μεν εκτελέσει λιγότερες συμβάσεις, οι οποίες όμως αφορούν μεγαλύτερες εγκαταστάσεις.

24.1. Με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, όπως αυτός αναπτύσσεται και με το από 25.7.2022 υπόμνημα, προβάλλεται ότι εσφαλμένως κρίθηκε με την προσβαλλομένη ο ανωτέρω όρος ως δυσανάλογος και ιδιαίτερα περιοριστικός του ανταγωνισμού. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το μικρό διάστημα εκτέλεσης της υπηρεσίας λειτουργίας/ συντήρησης και η περιορισμένη αξία αυτής σε σχέση με τη συνολικά προϋπολογιζόμενη αξία της σύμβασης δεν αναιρούν τη θεμελιώδη σημασία που έχει το εν λόγω τμήμα της σύμβασης για τη διασφάλιση της μελλοντικής εύρυθμης και ομαλής λειτουργίας της Ε.Ε.Λ, καθόσον εξ αυτής θα κριθεί η ορθότητα εγκατάστασης του συστήματος διαχείρισης αποβλήτων και θα εκπαιδευτεί το προσωπικό της δημοτικής επιχείρησης, ώστε να είναι σε θέση να αναλάβει αυτόνομα τη λειτουργία της μονάδας στο μέλλον. Περαιτέρω, προβάλλεται ότι η απαίτηση προηγούμενης ολοκλήρωσης τριών συμβάσεων σε διαφορετικές εγκαταστάσεις σχετίζεται με την ποικιλομορφία και τη διαφοροποίηση στα τεχνικά χαρακτηριστικά που δύνανται να έχουν μεταξύ τους οι Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων, καθώς και ότι δεν δύναται να εξομοιωθεί η εμπειρία του κάθε μέλους του προσωπικού ατομικά με την εμπειρία του οικονομικού φορέα συνολικά να αναλάβει την εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου, πράγμα που είναι και το ζητούμενο εν προκειμένω, ενώ και δεδομένων των υψηλών τεχνολογικών απαιτήσεων του έργου, δικαιολογείται η αναγκαία σχετική εμπειρία των οικονομικών φορέων να είναι πρόσφατη, ήτοι σε βάθος τριετίας. Τέλος, προβάλλεται ότι η μη πρόβλεψη ελαχίστου ορίου συνολικής αξίας των συμβάσεων αυτών δικαιολογείται εκ του ότι ένα τέτοιο μέγεθος δεν θα παρίστατο κρίσιμο ενόψει ότι προβλέπεται κάθε φορέας να διαθέτει μία τουλάχιστον σύμβαση λειτουργίας – συντήρησης Ε.Ε.Λ. δυναμικότητας ίσης ή μεγαλύτερης της Ε.Ε.Λ.....

24.2. Το Δικαστήριο κρίνει ότι ο λόγος αυτός προβάλλεται βασίμως και πρέπει να γίνει δεκτός, καθόσον ο αναθέτων φορέας κινήθηκε εντός των ορίων της διακριτικής του ευχέρειας ως προς τον καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων τεχνικής επάρκειας των διαγωνιζομένων, σεβόμενος την αρχή της αναλογικότητας. Ειδικότερα, το κριτήριο της προηγούμενης εκτέλεσης τριών συμβάσεων διαχείρισης διαφορετικών Ε.Ε.Λ. έχει ως στόχο τη συναγωγή

ενδείξεων καταλληλότητας ως προς την παγιομένη πείρα και συνέπεια των προσφερόντων μέσω της επαλήθευσης της ικανότητάς τους να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά, ανεξαρτήτως ειδικότερων περιστάσεων, στις ανάγκες που ανακύπτουν κατά τη διαχείριση και τη λειτουργία μονάδων επεξεργασίας λυμάτων με ανόμοιες απαιτήσεις. Το πρόσφορο του όρου αυτού δεν αναιρείται εκ της πρόβλεψης ότι απαιτείται και εμπειρία διαχείρισης λειτουργίας Ε.Ε.Λ. αντίστοιχης δυναμικής με το αντικείμενο της ανάθεσης, η οποία εξυπηρετεί άλλη σκοπιμότητα και δη την πιστοποίηση της ικανότητας εκτέλεσης αντικειμένου ιδίου με του υπό κρίση σχεδίου σύμβασης και πάντως δεν αποκλείεται, κατά τη γραμματική διατύπωση και ερμηνεία της οικείας διακήρυξης, η Ε.Ε.Λ. αντίστοιχης δυναμικής να περιλαμβάνεται στις τρεις ζητούμενες, δεν απαιτείται δηλαδή σε καμία περίπτωση σύμβαση πέραν των τριών ζητούμενων. Εξ άλλου, οι εν λόγω υπηρεσίες λειτουργίας/ συντήρησης παρίστανται κρίσιμες για την επιτυχή ολοκλήρωση και εν συνεχεία παραγωγική λειτουργία της μονάδας ανεξαρτήτως διάρκειας και προϋπολογισμού τους, αφού μέσω αυτών θα διασφαλιστεί ότι η Ε.Ε.Λ. θα παραδοθεί στην ευθύνη της αναθέτουσας πλήρως λειτουργική, το προσωπικό δε της τελευταίας θα έχει εν τω μεταξύ εκπαιδευτεί κατάλληλα, ώστε να αναλάβει την λειτουργία της εφεξής. Υπό την έννοια αυτή το ωφέλιμο αποτέλεσμα από την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών δεν εξαντλείται στο περιορισμένο χρονικό διάστημα της παροχής τους, ούτε αναιρείται εκ της κοστολόγησής τους μόλις στο 1% της αξίας της σύμβασης, αντίθετα θέτει τις βάσεις ορθής λειτουργίας της μονάδας επεξεργασίας στο μέλλον με αποτέλεσμα να δικαιολογείται κατά τούτο η πρόβλεψη των υπό κρίση ελάχιστων απαιτήσεων. Περαιτέρω, ο χρονικός περιορισμός εκτέλεσης των συμβάσεων αυτών εντός της τελευταίας τριετίας παρίσταται εύλογος λαμβανομένου υπόψη της φύσης του συμβατικού αντικειμένου ως τεχνολογικά απαιτητικού και περιβαλλοντικά ευαίσθητου, στοιχεία που αμφότερα αναδεικνύουν ως εύλογη την ανάγκη να πιστοποιείται το επίκαιρο της ικανότητας των οικονομικών φορέων να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της σύμβασης. Επιπροσθέτως, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα, η εμπειρία που διαθέτει το προσωπικό της επιχείρησης δεν καταδεικνύει άνευ ετέρου και αντίστοιχη εμπειρία της επιχείρησης στην οποία

αυτό απασχολείται, καθώς η εμπειρία του οικονομικού φορέα συνάπτεται και με άλλους παράγοντες όπως, για παράδειγμα, την κατάλληλη οργάνωση, τον συντονισμό και τη συνεργασία του προσωπικού του. Τέλος, η παράλειψη της διακήρυξης να προσδιορίσει ένα ελάχιστο όριο συνολικής αξίας των απαιτούμενων εν προκειμένω συμβάσεων δεν συνιστά πλημμέλεια της σχετικής διαδικασίας. Και τούτο διότι η θέσπιση ή μη όρων τεχνικής ικανότητας των υποψηφίων εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του αναθέτοντος φορέα, ελεγχόμενη μόνο για υπέρβαση των άκρων ορίων αυτής, χωρίς εν προκειμένω δυνατότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου να ελέγξει τους τεχνικούς λόγους για τους οποίους κρίθηκε μη αναγκαία η θέσπιση τέτοιων κριτηρίων. Εξ άλλου, η παράλειψη θέσπισης όρων τεχνικής ικανότητας καθιστά δυνατή τη συμμετοχή κάθε ενδιαφερομένου, επομένως, δεν είναι πρόσφορη να εμποδίσει την ανάπτυξη ανταγωνισμού (πρβλ. ΕλΣ Τμήμα VI 524/2020 σκ. 7), ενώ, σε κάθε περίπτωση, τίθεται ο όρος της εμπειρίας σε έργο ίσης ή μεγαλύτερης αξίας του δημοπρατούμενου.

25. Περαιτέρω, το Κλιμάκιο με τον τρίτο διακωλυτικό λόγο έκρινε ότι οι όροι (στ) του άρθρου 2.2.6. «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» που αφορούν στο προσωπικό που οι συμμετέχοντες διαθέτουν είναι υπερβολικοί και δυσανάλογοι λαμβανομένων υπόψη της χρονικής διάρκειας και του οικονομικού αντικειμένου παροχής υπηρεσιών λειτουργίας/ συντήρησης, καθώς και του γεγονότος ότι οι όροι αυτοί απαιτούν ούτως ή άλλως να αποδεικνύεται η εμπειρία απασχόλησης του ανωτέρω προσωπικού σε τουλάχιστον μία εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων δυναμικότητας ίσης ή και μεγαλύτερης από αυτήν της Ε.Ε.Λ. Η πρόβλεψη δε αυτή θα αρκούσε ως κριτήριο καταλληλότητας του προσωπικού, αν συνοδευόταν από μικρότερο χρόνο εμπειρίας, ώστε το σχετικό κριτήριο να είναι αναλογικό.

25.1. Με τον οικείο λόγο της προσφυγής, όπως αυτός αναπτύσσεται με το από 25.7.2022 υπόμνημα, προβάλλεται ότι η ζητούμενη εμπειρία του προσωπικού που θα είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία/ συντήρηση της Ε.Ε.Λ. είναι ανεξάρτητη της διάρκειας παροχής της υπηρεσίας, αντίθετα συνάπτεται με τη σπουδαιότητα της που συνίσταται στη διασφάλιση της ορθής βιολογικής – χημικοτεχνικής

διεργασίας για την καθημερινή καλή, ασφαλή, οικονομική λειτουργία και προληπτική συντήρηση της εγκατάστασης, σε κάθε δε περίπτωση οι ζητούμενες ειδικότητες είναι συνήθεις σε εγκαταστάσεις του είδους και του μεγέθους αυτού και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο π.δ. 274/1997 (Α' 195) «Χαρακτηρισμός των Χημικών Εγκαταστάσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του ν. 6422/1934» (Α' 34).

25.2. Κατά την κρίση του Δικαστηρίου, ο υπό κρίση λόγος είναι βάσιμος. Και τούτο διότι ούτε η χρονική διάρκεια της παροχής υποστήριξης της Ε.Ε.Λ (6 μήνες) ούτε η δαπάνη που αυτή συνεπάγεται (1% του προϋπολογισμού) ασκούν επιρροή στον καθορισμό των προσόντων του προσωπικού που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική εκτέλεση του υπό ανάθεση τμήματος της σύμβασης. Αντίθετα, τα προσόντα αυτά συνάπτονται αποκλειστικά με τη φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών, οι οποίες εν προκειμένω είναι, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας, τεχνολογικά και περιβαλλοντικά απαιτητικές, με αποτέλεσμα οι προβλέψεις του ελεγχόμενου όρου καταλληλότητας τεχνικής επάρκειας να κείνται εντός των ορίων της διακριτικής ευχέρειας του αναθέτοντος φορέα, λαμβανομένης υπόψη και της σημασίας της παροχής υπηρεσιών υποστήριξης της μονάδας διαχείρισης της Ε.Ε.Λ., κατά τους πρώτους έξι μήνες της λειτουργίας αυτής, για την διασφάλιση της ομαλής λειτουργικότητάς της στο μέλλον.

26. Ακολούθως, με τον τέταρτο διακωλυτικό λόγο το Κλιμάκιο διέλαβε ότι το κριτήριο (5) του άρθρου 2.3.1. «Κριτήρια ανάθεσης», σύμφωνα με το οποίο βαθμολογείται η προηγούμενη εμπειρία στην εκτέλεση παρόμοιων συμβάσεων εκτέλεσης προμηθειών – υπηρεσιών λειτουργίας Ε.Ε.Λ. ανάγεται στο στάδιο εξέτασης της καταλληλότητας των συμμετεχόντων και ότι ως εκ τούτου μη νομίμως έχει τεθεί ως κριτήριο του σταδίου ανάθεσης της σύμβασης. Τούτο, διότι δεν είναι πρόσφορο για τον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, καθώς η ζητούμενη εμπειρία έχει ήδη ελεγχθεί στο στάδιο της τεχνικής καταλληλότητας και με τον τρόπο που τίθεται εν προκειμένω δεν συνδέεται με την ποιότητα εκτέλεσης της σύμβασης, αφού δεν σχετίζεται με τον τρόπο και τις ειδικότερες ικανότητες που απαιτούνται για ορθή εκτέλεση αυτής.

26.1. Με τον σχετικώς προβαλλόμενο λόγο, όπως αυτός αναπτύσσεται με το από 25.7.2022 υπόμνημα, υποστηρίζεται ότι η πρόβλεψη του εν λόγω όρου ως κριτηρίου ανάθεσης δικαιολογείται ενόψει του μεγάλου βαθμού δυσκολίας υλοποίησης του συμβατικού αντικειμένου συνιστάμενου στο μέγεθος και την πολυπλοκότητά του, ο οποίος επιτείνεται εξαιτίας της παλαιότητας της υφιστάμενης εγκατάστασης.

26.2. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, στο άρθρο 2.2.7. της διακήρυξης «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης», προβλέπεται ότι «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με: α) Πιστοποιητικό ποιότητας κατά ISO 9001 το οποίο θα πρέπει να αφορά μία τουλάχιστον από τις δραστηριότητες του παρακάτω σχετικού πίνακα (ή σχετική με αυτήν) και β) Πιστοποιητικό περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά ISO 14001 το οποίο θα πρέπει να αφορά μία τουλάχιστον από τις δραστηριότητες του παρακάτω σχετικού πίνακα (ή σχετική με αυτήν) και Πιστοποιητικό Εργασιακής Υγιεινής και Ασφάλειας κατά ΕΛΟΤ1801 ή OHSAS 18001 το οποίο θα πρέπει να αφορά μία τουλάχιστον από τις δραστηριότητες του παρακάτω σχετικού πίνακα (ή σχετική με αυτήν)»

1	Σχεδιασμός, Εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων
2	Σχεδιασμός, Εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση εγκαταστάσεων επεξεργασίας υγράναποβλήτων
3	Σχεδιασμός, Εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση βιολογικών καθαρισμών

26.3. Περαιτέρω, στα άρθρα 1.1. έως 3.10. του Παραρτήματος II «Τεχνική Περιγραφή» της διακήρυξης αναλύεται το τεχνικό σκέλος της σύμβασης αναφορικά με τον υπό προμήθεια εξοπλισμό και αναφέρεται, μεταξύ άλλων, (άρθρο 1.1.) ότι η υπό ανάθεση εγκατάσταση μονάδας επεξεργασίας λυμάτων θα αντικαταστήσει την ήδη επί εικοσαετία λειτουργούσα υφιστάμενη μονάδα « η οποία εξυπηρετεί σήμερα τα λύματα της πόλης (15.000 ισοδ. κάτοικοι) και τα βοθρολύματα της ευρύτερης περιοχής (3.500 ισοδ. κάτ. περίπου) από μη συνδεδεμένες με το αποχετευτικό δίκτυο περιοχές (...)» και ότι (άρθρο 1.2.) «Για

τη διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων στον υποθαλάσσιο αγωγό, ισχύουν τα όρια που αναφέρονται στη με αρ. Πρωτ. .../ 12.12.2010 Απόφαση Νομάρχη «Χορήγηση άδειας διάθεσης λυμάτων του βιολογικού καθαρισμού της Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων (Βιολογικός) στη θέση «...» στην περιοχή «...» Δήμου Νομού», όπως προβλέπεται και στη με αριθμ. Πρωτ. 3445/22.10.2012 Τροποποίηση της με αρ. πρωτ. .../11.3.2010 Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, και συγκεκριμένα (...)).

26.4. Τέλος, στο άρθρο 3.11 του 3ου Κεφαλαίου του ιδίου τεύχους της διακήρυξης, στο οποίο αναλύονται οι ποιοτικές προδιαγραφές σχετικά με την παροχή εξάμηνης υποστήριξης λειτουργίας της Ε.Ε.Λ., ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «Ο Ανάδοχος θα παρακολουθεί και θα ελέγχει τις διεργασίες που επιτελούνται στην εγκατάσταση κατά την εξάμηνη δοκιμαστική λειτουργία, ώστε καταρχήν να τηρούνται πλήρως οι εγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί όροι και κατά δεύτερον να εξασφαλίζεται η άρτια λειτουργία της Ε.Ε.Λ. Το Πρόγραμμα Παρακολούθησης και ελέγχου των διεργασιών περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες (...)).

26.5. Με βάση τις σκέψεις που παρατέθηκαν (11, 12, 26.2 έως 26.4) το Δικαστήριο κρίνει ότι, ενόψει αφενός μεν του εξειδικευμένου χαρακτήρα του υπό ανάθεση συμβατικού αντικειμένου, συνισταμένου στην προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού και στην παροχή ενδεδειγμένης υποστήριξης και εκπαίδευσης για τη λειτουργία εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων (Ε.Ε.Λ.) του Δήμου, αφετέρου δε της υποχρέωσης συμμόρφωσης των διαγωνιζομένων στα πρότυπα πιστοποίησης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης και επί τω τέλει διασφάλισης του σκοπούμενου ωφέλιμου αποτελέσματος της προστασίας της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, η εμπειρία από εκπλήρωση συναφών συμβάσεων στο παρελθόν παρίσταται, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, κριτήριο πρόσφορο και για την αξιολόγηση της προσφοράς των διαγωνιζομένων, ειδικότερα δε, συνάπτεται άρρηκτα με τον τρόπο παροχής του συγκεκριμένου προς ανάθεση συμβατικού αντικειμένου, αποτελώντας προϋπόθεση για την ποιοτική εκτέλεσή του, και, ως εκ τούτου, είναι κριτήριο κατάλληλο για τον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς (πρβλ. ΕλΣ Ολ. 1831/2021 σκ. 26,

505/2021 σκ. 32, ΕλΣ Τμήμα VI 1359/2020 σκ. 7.Α, 1071/2017 σκ. VI). Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, το επίμαχο κριτήριο συνεκτιμάται με τα λοιπά οριζόμενα στη διακήρυξη κριτήρια ανάθεσης, ο δε συντελεστής βαθμολόγησής του καθορίστηκε σε ποσοστό 20% και, επομένως, η επίδρασή του στη συνολική βαθμολογία των υποψηφίων είναι σαφώς περιορισμένη, δυνάμενη να αντισταθμιστεί από τη βαθμολογία των λοιπών κριτηρίων (βλ. ΕλΣ Τμ. Μείζ.-Επταμ. Σύνθ. 866/2018 σκ. VII).

27. Τέλος, με τον δεύτερο διακωλυτικό λόγο, το Κλιμάκιο έκρινε ότι ο όρος (γ) του άρθρου 2.2.6. «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» σύμφωνα με τον οποίο οι συμμετέχοντες πρέπει κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον δύο συμβάσεις προμήθειας Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων οι οποίες να περιλαμβάνουν εγγυημένη ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας εξοπλισμού στον ευρύτερο δημόσιο τομέα έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τις προβλέψεις του ν. 4412/2016, ο οποίος ρητώς καθορίζει στο Μέρος Β΄ του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄ ότι η επικαλούμενη εμπειρία μπορεί να προέρχεται τόσο από δημόσιους όσο και από ιδιωτικούς φορείς. Επιπλέον, το Κλιμάκιο έκρινε ότι ο επίμαχος όρος είναι απρόσφορος για την επίτευξη του σκοπού για τον οποίο τέθηκε, ήτοι τη διασφάλιση της μειωμένης κατανάλωσης ενέργειας, καθώς αυτός εκπληρώνεται ούτως ή άλλως, με σχετικές προβλέψεις ανώτατων ορίων κατανάλωσης στα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης καθώς και με την πρόβλεψη ανάληψης του κόστους υπέρβασης αυτών στο τεύχος «Συγγραφής Υποχρεώσεων».

27.1. Με τον οικείο λόγο της προσφυγής, προβάλλεται ότι δεν υφίσταται καμία ρητή απαγόρευση στην κείμενη νομοθεσία ως προς την προέλευση της ζητούμενης εμπειρίας, η πρόταξη δε του δημοσίου έναντι του ιδιωτικού τομέα δικαιολογείται εξαιτίας της φύσης του συμβατικού αντικειμένου καθότι οι υπηρεσίες αποχέτευσης αστικών λυμάτων εκ του νόμου έχουν ανατεθεί σε φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Συναφώς, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δεν προκύπτει αλληλοεπικάλυψη του εν λόγω κριτηρίου καταλληλότητας αφενός μεν με την πρόβλεψη σχετικού κριτηρίου ανάθεσης, καθότι το τελευταίο σχετίζεται με την καλύτερη βαθμολόγηση του φορέα που θα προμηθεύσει εξοπλισμό με

χαμηλότερα επίπεδα κατανάλωσης ενέργειας, αφετέρου με το άρθρο 4 της Συγγραφής Υποχρεώσεων, η οποία προβλέπει περιορισμένης διάρκειας ρήτρα για ενδεχόμενη υπέρβαση του ορίου κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας σε πραγματικές συνθήκες.

27.2. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα και σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στις νομικές σκέψεις που προηγήθηκαν, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο λόγος αυτός είναι απορριπτός ως αβάσιμος, καθόσον ο μη συνυπολογισμός συμβάσεων διαχείρισης λυμάτων με εγγυημένη τιμή κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας με τον ιδιωτικό τομέα παρίσταται δυσανάλογος της επιδιωκόμενης ωφέλειας που συνίσταται στη διαπίστωση της απαιτούμενης σχετικής τεχνικής καταλληλότητας των διαγωνιζομένων. Και τούτο, διότι αφενός μεν δεν προκύπτει ότι διαφοροποιείται, και δη ουσιωδώς, αυτή καθαυτή η διαχείριση αστικών λυμάτων σε σχέση με τα προερχόμενα από εγκαταστάσεις ιδιωτικών φορέων (π.χ. ξενοδοχεία, βιομηχανικές μονάδες) στις οποίες, με βάση και τις προσφορές που κατατέθηκαν, λειτουργούν εξίσου αντίστοιχες μονάδες επεξεργασίας (πρβλ. ΕΛΣ Έβδομο Τμήμα 1079/2022 σκ. 14), αφετέρου δε συμβάσεις με εγγυημένη ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας του εξοπλισμού διαχείρισης λυμάτων είναι δυνατόν να συνάπτονται και μεταξύ ιδιωτών (ό.π. σκέψη 16). Και ναι μεν είναι εύλογο οι τελευταίες να διαφοροποιούνται σε επίπεδο μεγέθους κατανάλωσης συγκριτικά με αυτές με φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, πλην όμως, εν προκειμένω, το γεγονός αυτό δεν αρκεί για να δικαιολογηθεί ο εισαχθείς κατά τα ανωτέρω περιορισμός. Περαιτέρω, ο εξεταζόμενος όρος παρίσταται και απρόσφορος δοθέντος ότι με την πρόβλεψη ως κριτηρίου ανάθεσης της σύμβασης της απόδειξης της μέγιστης ημερήσιας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 2.3.1. κριτήριο 4), παρέχεται, ανεξαρτήτως πρότερης εμπειρίας των διαγωνιζομένων με τον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, η εγγύηση ότι θα συνυπολογιστεί για την επιλογή αναδόχου η προσφορά που θα εγγυάται μικρότερη σε σχέση με τις άλλες μέγιστη εγγυημένη τιμή κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Εξ άλλου, στο μέτρο που με τον υπό κρίση όρο σκοπείται η συναγωγή τεχνικής επάρκειας από προηγούμενη εκτέλεση συμβάσεων με απαιτήσεις αντίστοιχες του υπό κρίση διαγωνισμού, ήτοι με φορείς του ευρύτερου

δημοσίου τομέα και δη σχετικές με την διαχείριση αστικών λυμάτων, ο σκοπός αυτός διασφαλίζεται με λοιπούς όρους τεχνικής επάρκειας (όροι καταλληλότητας (δ) και (ε) του άρθρου 2.2.6).

27.3. Με το άρθρο 98 παρ. 1 περ. β του Συντάγματος (άρθρο 324 του ν. 4700/2020) ανατέθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο ο έλεγχος της νομιμότητας του συνόλου της διαδικασίας ανάθεσης σημαντικής αξίας συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν από το Δημόσιο και τα δημόσια νομικά πρόσωπα. Ο έλεγχος αυτός, που αποβλέπει στη θεραπεία της αντικειμενικής ακεραιότητας των διαγωνιστικών διαδικασιών, δεν στοχεύει στην προστασία υποκειμενικών δικαιών αλλά στη διασφάλιση του σεβασμού αξιών και αρχών, όπως η διαφάνεια, η ισότητα των μερών, ο υγιής ανταγωνισμός και η προστασία του δημοσίου συμφέροντος, επί των οποίων στηρίζεται το σύνολο της οικείας νομοθεσίας, συνακόλουθα δε και στην ασφάλεια του δικαίου, η οποία επιβάλλεται μέσω της τήρησης των νομολογουμένων υπό του Δικαστηρίου. Ως εκ τούτου, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, δεν αρκεί, για να διατυπωθεί αρνητική κρίση αυτού ως προς την υπογραφή ελεγχόμενου σχεδίου σύμβασης, να διαπιστωθεί σχετικός η ύπαρξη παρατυπίας. Πρέπει ακόμη, με ιδιαίτερη δεόντως αιτιολογημένη σκέψη, να κριθεί ότι η πλημμέλεια που εντοπίστηκε είναι και ουσιώδης, ως πλήττουσα αξίες και αρχές ως αυτές στις οποίες έγινε ήδη αναφορά (βλ. ΕλΣ Ολ. 2141/2020 σκ. 20).

27.4. Με βάση όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη αναφορικά με τον χαρακτήρα των πλημμελειών που μπορεί να στοιχειοθετήσουν διακωλυτικό λόγο υπογραφής σύμβασης, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο κατά τα ανωτέρω μη νόμιμος όρος (γ) του άρθρου 2.2.6. της διακήρυξης δεν συνιστά ουσιώδη πλημμέλεια, όπως εσφαλμένα κρίθηκε με την προσβαλλομένη. Και τούτο, διότι η εν λόγω πλημμέλεια δεν προκύπτει ότι εμπόδισε την ανάπτυξη επαρκούς ανταγωνισμού δεδομένου ότι στην διαγωνιστική διαδικασία μετείχαν συνολικά τέσσερις εταιρείες, αριθμός επαρκής δεδομένης της φύσης του υπό ανάθεση συμβατικού αντικειμένου, το οποίο απευθύνεται σε εξειδικευμένο και περιορισμένο κύκλο ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων (πρβλ. ΕλΣ Έβδομο Τμ. 711/2022 σκ. 28). Περαιτέρω, άπαντες οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς

αφενός μεν αποδέχτηκαν τους όρους της διακήρυξης αφετέρου δε και το ίδιο το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, καθόσον δεν ασκήθηκαν προδικαστικές προσφυγές ή ένδικα βοηθήματα (βλ. ΕλΣ Ολ. 2141/2020 σκ. 21). Εξ άλλου, η κατά τα ανωτέρω πλημμέλεια δεν επηρέασε ουσιαστικά το αποτέλεσμα της διαδικασίας ανάθεσης, ώστε να δύναται να κριθεί ότι έχει πληγεί η αντικειμενική ακεραιότητα της διαγωνιστικής διαδικασίας (πρβλ. ΕλΣ Ολ. 2141/2020 σκ. 21, 1831/2021 σκ. 30). Ειδικότερα, εκ των συνολικά τεσσάρων διαγωνιζομένων οι δύο αποβλήθηκαν για λόγους που δεν σχετίζονται με τον υπό κρίση όρο και συγκεκριμένα η εταιρεία «.....» αποκλείστηκε λόγω μη υποβολής εγγυητικής επιστολής και η εταιρεία «.....» λόγω μη συμπλήρωσης χωρίου στο Ε.Ε.Ε.Σ. Και ναι μεν η τεχνική προσφορά του τρίτου οικονομικού φορέα με την επωνυμία «.....» αποκλείστηκε, μεταξύ άλλων, για τον λόγο ότι δεν απέδειξε εμπειρία ως προς την εκτέλεση δύο τουλάχιστον συναφών συμβάσεων με εγγυημένη τιμή κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας με τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, πλην το γεγονός αυτό δεν παρίσταται κρίσιμο καθότι συνέτρεχε και έτερος λόγος αποκλεισμού της και συγκεκριμένα περί μη απόδειξης εμπειρίας στην εκτέλεση τουλάχιστον μίας σύμβασης λειτουργίας εγκατάστασης με πολυστρωματική διύλιση νερού ή λυμάτων, ήτοι λόγω μη πλήρωσης κριτηρίου τεχνικής καταλληλότητας που τίθεται ως επιμέρους και αυτοτελής απαίτηση για τη συναγωγή ενδείξεων καταλληλότητας των υποψηφίων στον όρο 2.2.6, η νομιμότητα πρόβλεψης του οποίου δεν αμφισβητήθηκε από την προσβαλλόμενη Πράξη.

28. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη προσφυγή ανάκλησης, να ανακληθεί η προσβαλλόμενη Πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου, μετά δε την ανάκληση αυτής, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ της Δημοτικής Επιχείρησης με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης» και της εταιρείας «.....».

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την από 14.7.2022 (ΑΒΔ) προσφυγή ανάκλησης της Δημοτικής Επιχείρησης με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης».

Αποφαίνεται ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης με τίτλο «Αναβάθμιση Ε.Ε.Λ.» μεταξύ της δημοτικής επιχείρησης με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης» και της εταιρείας «.....».

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε με τηλεδιάσκεψη στις 28 Ιουλίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του 7^{ου} Τμήματος Διακοπών του Δικαστηρίου στις 17 Αυγούστου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΘΕΡΑΠΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΩΛΗΣ